

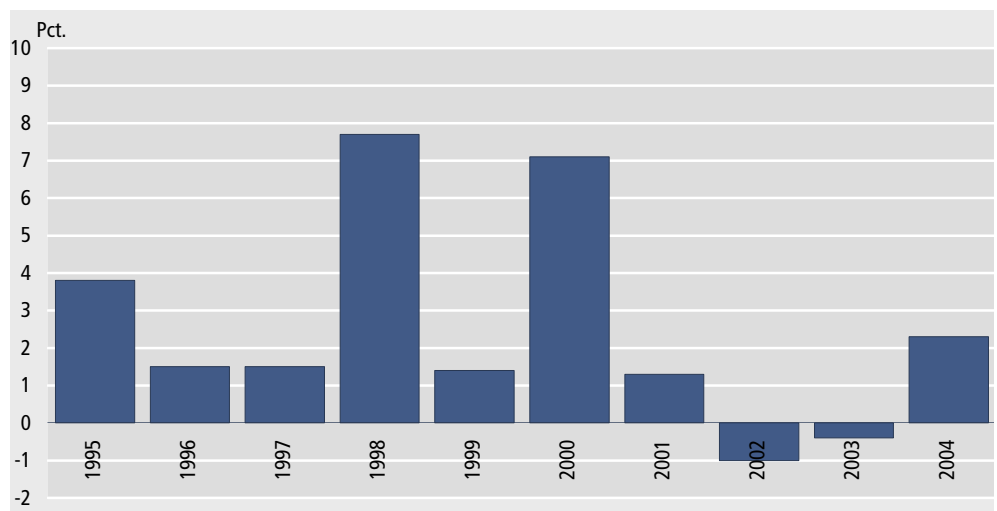
## Nationalregnskab 2004

### Økonomisk fremgang i 2004

*Højkonjunktur  
i 2004...*

Den økonomiske vækst gav sig i 2004 udslag i en stigning i bruttonationalproduktet (BNP) i faste priser på 2,3 pct., jf. figur 1. Økonomien synes dermed på vej ind i en højkonjunktur efter to år med negativ vækst. Alt tyder samtidig på, at den gunstige udvikling er fortsat i 2005, jf. den senest offentliggjorte opgørelse af *Udviklingen i en række økonomiske indikatorer (Konjunkturer 2005:2)*.

Figur 1. Årlig vækstrate i bruttonationalproduktet (BNP) i faste priser



*...drevet af den private  
sektor*

Opgørelsen af *Grønlands offentlige finanser 2000-2004 (Offentlige finanser 2005:2)* giver et fingerpeg om det offentliges bidrag til væksten. Opgørelsen viser, at det offentlige forbrug i løbende priser steg med 1,5 pct., hvilket er en anelse mere end inflationen, mens de offentlige investeringer faldt med over 30 pct. Den økonomiske vækst i 2004 kan derfor i høj grad tilskrives den private sektors dispositioner i forbindelse med forbrug og investeringer.

*Igen vækst i  
realindkomsterne...*

Modsat tidligere var der i 2004 vækst både i indkomsterne hos lønmodtagerne og hos de, der ejer kapital i private og offentlige selskaber. Aflønningen af ansatte steg i løbende priser med godt 4 pct., mens bruttooverskuddet hos selskaberne, ligeledes i løbende priser, steg med knapt 6 pct. Forbrugerpriserne i 2004 steg 'kun' med ca. 2 pct., hvilket betyder at realindkomsterne har været stigende.

*...efter økonomisk  
tilbageslag*

Revision af de foreløbige offentliggjorte tal fra nationalregnskaberne for 2002 og 2003 betyder samtidig, at der nu kan tegnes et mere retvisende billede af, hvordan konjunkturerne har udviklet sig de senere år. Det økonomiske tilbageslag, der første gang viste sig i 2001, har været noget stærkere end de foreløbige tal antydede. De reviderede tal viser således, at væksten var negativ både i 2002 og 2003, hvor BNP i faste priser faldt med henholdsvis 1,0 og 0,4 pct.

## Indholdsfortegnelse

---

	<b>Sammenfatning</b> .....	<b>1</b>
	<b>Pæn økonomisk vækst i 2004</b> .....	<b>1</b>
Figur 1	Udviklingen i BNP i faste priser, 1995-2004 .....	1
<b>Kapitel 1</b>	<b>Nationalregnskabet 2004</b> .....	<b>3</b>
	Indledning .....	3
	Nationalregnskabet .....	3
Figur 2	Årlig vækstrate i BNP i faste priser, 1979-2004 .....	3
Figur 3	Lønvoten, 1979-2004 .....	4
Figur 4	Disponibel BNI pr. indbygger i Grønland og Danmark, 1979-2004 .....	4
Figur 5	Den danske stats udgifter på Grønland i forhold til disponibel BNI, 1979-2004 .....	5
Tabel 1	Nationalregnskabet og anvendelse af nationalindkomsten, 1995-2004 .....	6
<b>Kapitel 2</b>	<b>Metode og kilder</b> .....	<b>7</b>

---

# Kapitel 1

## Nationalregnskabet 2004

### Indledning

Formålet med denne publikation er at give et overblik over Grønlands samlede økonomi. Det sker med udgangspunkt i nationalregnskabsstatistikken.

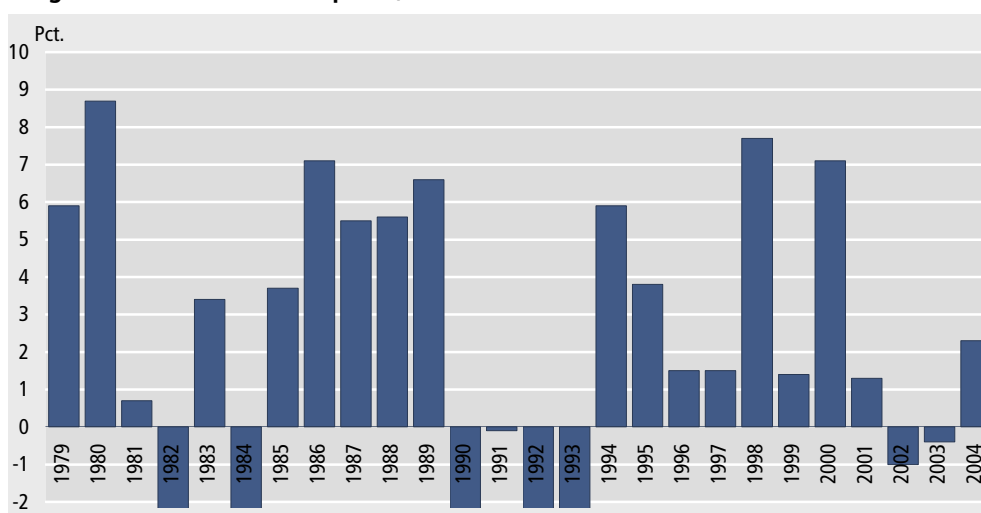
*Et helhedsbillede* Nationalregnskabsstatistikken er opbygget så det er muligt at give et helhedsbillede af økonomien inden for rammerne af et system, der sammenlignet med den økonomiske virkelighed er forholdsvis overskueligt. Nationalregnskabsstatistikken viser, hvordan der skabes indkomst, som derefter fordeles og omfordeles, før den giver grundlag for efterspørgsel efter varer og tjenester. Da disse varer og tjenester stammer fra produktionen, beskriver nationalregnskabet dermed et kredsløb.

*Internationale retningslinjer* Nationalregnskabet er baseret på internationalt vedtagne retningslinjer, definitioner og regnskabsregler. Derfor er det muligt at sammenligne Grønlands økonomi set i forhold til udviklingen i andre lande over lange perioder.

### Nationalregnskabet

*Vækst siden 1979...* Grønlands BNP i faste priser er siden 1979 vokset med ca. 45 pct. Det svarer til en gennemsnitlig årlig vækst på knap 2 pct.

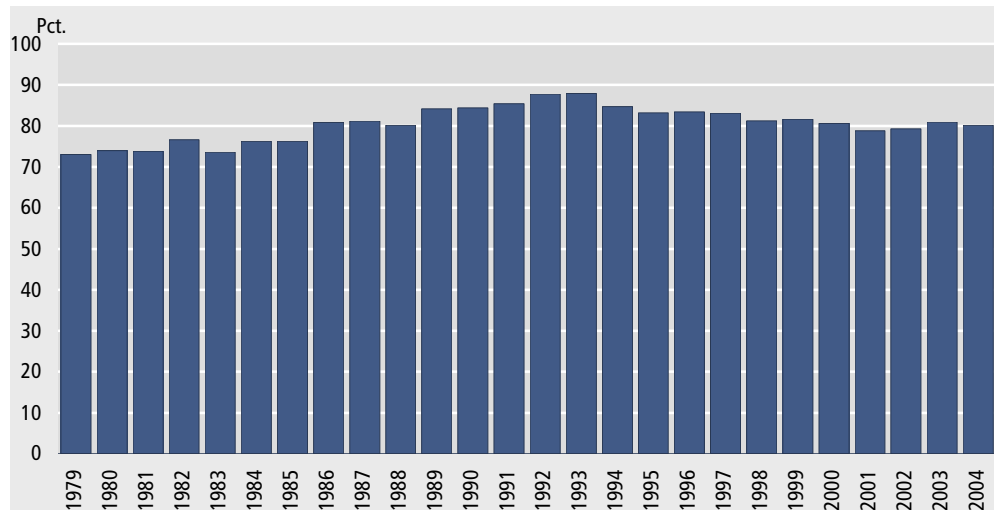
Figur 2. Årlig vækstrate i BNP i faste priser, 1979-2004



*...med store udsving* Væksten har i perioden været meget ujævnt fordelt med såvel høj- som lavkonjunkturer. Efter en tid med meget svingende vækstrater, var perioden 1985-1989 præget af høje vækstrater. Denne højkonjunktur blev afløst af en langvarig økonomisk krise først i 1990'erne, hvor væksten var negativ fire på hinanden følgende år. Udviklingen fra midten af 1990'erne og frem til 2001 var igen præget af høje vækstrater, efterfulgt af to år med økonomisk krise og negative vækst. I 2004 vendte billedet og væksten var igen positiv, jf. figur 2.

*Lønkvoten stabiliseret...* Aflønning af ansattes andel af den samlede bruttofaktorindkomst, også benævnt lønkvoten, var stigende frem til starten af 1990'erne, hvor kvoten nåede op på knap 90 pct., jf. figur 3. Stigningen afspejler, at der dengang var reallønsfremgang og stigende beskæftigelse. Siden 1993 er lønkvoten reduceret og har op gennem 1990'erne ligget stabilt på omkring 80 pct.

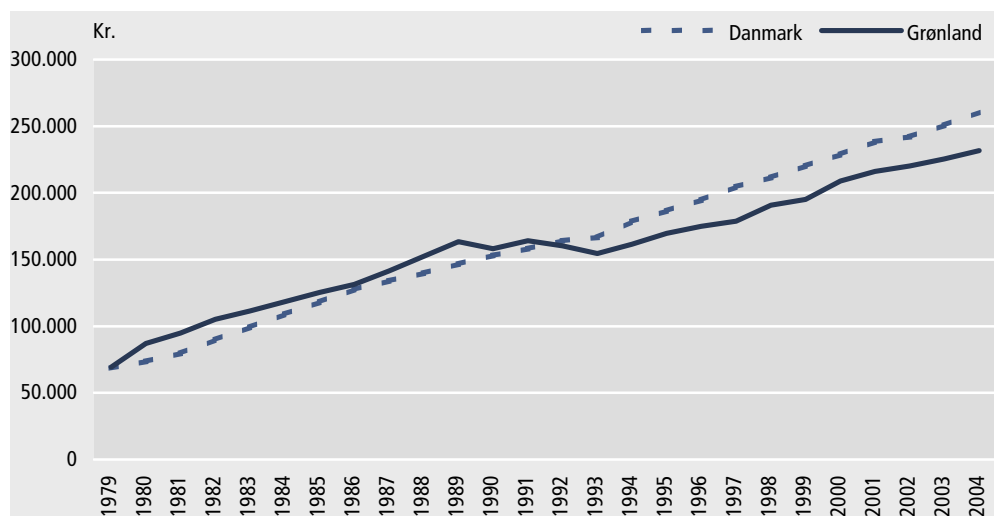
Figur 3. Lønkvoten, 1979-2004



...på et højt niveau

Lønkvoten er i Grønland – set i international sammenhæng – meget høj. Til sammenligning er lønkvoten i Danmark ca. 66 pct. Noget af forklaringen på det høje niveau er, at offentlig forvaltning og service er en arbejdskraftintensiv og løntung sektor, der i Grønland spiller en væsentlig større rolle end i mange andre lande, hvor private løser en lang række opgaver, der i Grønland løses af samfundet.

Figur 4. Disponibel BNI pr. indbygger i Grønland og Danmark, 1979-2004



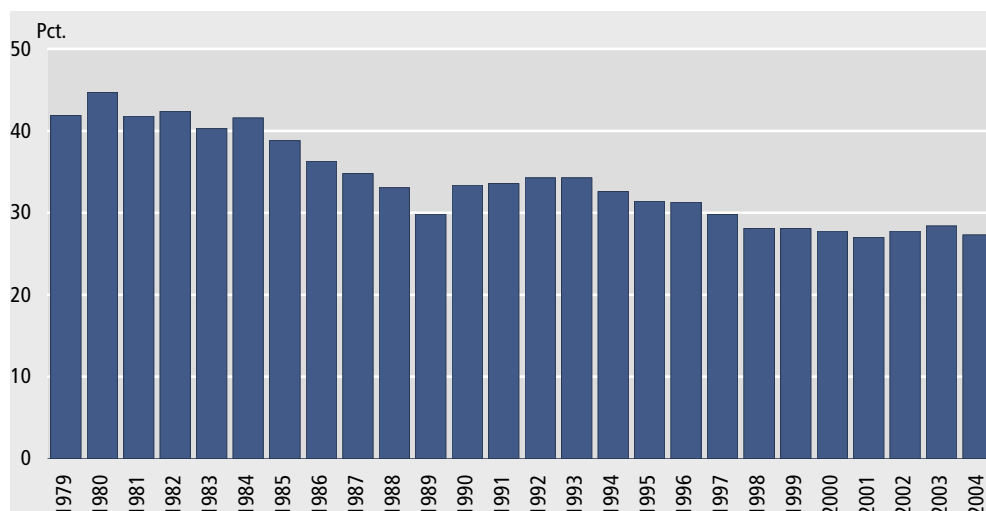
Den disponible indkomst er pt. lavere end i Danmark

Den disponible indkomst, der er den indkomst en person eller befolkningen som helhed har til rådighed til forbrug og opsparing, tillagt netto overførsler fra udlandet, har været stigende gennem perioden og udgjorde i 2004 ca. 230.000 kr. pr. indbygger. Til sammenligning var tallet i Danmark ca. 260.000 kr. indbygger.

Forskelle i prisniveauer

Ved sammenligning af indkomster på tværs af lande skal der dog samtidig korrigeres for forskelle i priserne på varer og tjenesteydelser. Den seneste undersøgelse af købekraften stammer fra 1994. Den viste dengang at prisniveauet var mellem 20 og 25 pct. højere i Grønland end i Danmark, hvilket er med til at øge spændet.

Figur 5. Den danske stats udgifter i Grønland i forhold til disponibel BNI, 1979-2004



*Mindre afhængighed*

Den danske stats udgifter vedrørende Grønland dækker over bloktilskuddet, samt de udgifter som staten afholder i Grønland, fx til politi, retsvæsen, kriminalforsorg og fiskerinspektion o.l., der stadig er en dansk opgave. Udgifternes andel af Grønlands disponible nationalindkomst udgjorde godt 40 pct. ved hjemmestyrets indførelse i 1979, jf. figur 5. Andelen har været jævnt faldende siden da og udgjorde i 2004 godt 27 pct. At der er tale om et fald er udtryk for, at værdiskabelsen internt i Grønland i perioden siden 1979 har været stigende, fordi den grønlandske produktion er steget.

*Et billede af den samlede produktion*

En opgørelse af nationalindkomsten fra indkomstsiden gør det ikke muligt, at analysere udviklingen inden for brancher og sektorer i økonomien. Det indkomstbaserede nationalregnskab giver kun et overordnet billede af samfundets samlede produktion. Nationalregnskabet hovedstørrelser er sammenfattet i tabel 1 på næste side.

Tabel 1.

## Nationalregnskabet og anvendelse af nationalindkomsten 1995-2004 (mio. kr.)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1 Aflønning af ansatte	5.630	5.752	5.865	6.266	6.452	6.896	7.098	7.312	7.600	7.909
2 Bruttooverskud af produktionen	1.132	1.139	1.195	1.453	1.450	1.664	1.911	1.909	1.795	1.859
<b>3 Bruttofaktorindkomst, BFI (1+2)</b>	<b>6.762</b>	<b>6.891</b>	<b>7.060</b>	<b>7.719</b>	<b>7.902</b>	<b>8.560</b>	<b>9.009</b>	<b>9.222</b>	<b>9.395</b>	<b>9.768</b>
4 Produktions- og importskatter	544	603	604	628	669	687	672	655	595	628
5 Subsidier	533	549	584	641	677	614	640	646	593	570
<b>6 BNP (3+4+5)</b>	<b>6.773</b>	<b>6.945</b>	<b>7.080</b>	<b>7.706</b>	<b>7.894</b>	<b>8.633</b>	<b>9.040</b>	<b>9.230</b>	<b>9.397</b>	<b>9.827</b>
7 Overførsler til Danmark og udlandet	275	200	200	200	200	200	242	242	242	242
<b>8 BNI (6+7)</b>	<b>6.498</b>	<b>6.745</b>	<b>6.880</b>	<b>7.506</b>	<b>7.694</b>	<b>8.433</b>	<b>8.799</b>	<b>8.989</b>	<b>9.155</b>	<b>9.585</b>
9 Statens udgifter	2.974	3.031	3.128	3.189	3.248	3.302	3.393	3.474	3.638	3.607
10 - heraf bloktilskud	2.393	2.441	2.512	2.574	2.654	2.725	2.793	2.877	2.952	3.006
<b>11 Disponibel BNI (8+9)</b>	<b>9.472</b>	<b>9.776</b>	<b>10.008</b>	<b>10.695</b>	<b>10.943</b>	<b>11.735</b>	<b>12.192</b>	<b>12.463</b>	<b>12.793</b>	<b>13.192</b>
<i>- heraf i den offentlig forvaltning og service</i>										
11a	4.483	4.653	4.799	4.865	5.118	5.465	5.900	5.837	6.022	6.126
<i>- heraf i den private sektor</i>										
11b	4.989	5.123	5.209	5.830	5.825	6.270	6.292	6.784	6.920	7.065
Forbrug i offentlig forvaltning og service										
12	3.647	3.740	3.907	4.135	4.338	4.525	4.762	5.092	5.238	5.319
Privat forbrug										
13	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
<b>14 Bruttoopsparing</b>	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
<i>- heraf kollektiv bruttoopsparing</i>										
14a	836	913	892	730	780	940	1.138	745	783	807
<i>- heraf privat bruttoopsparing</i>										
14b	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
15 Offentlige bruttoinvesteringer	376	413	402	404	388	554	559	598	492	493
16 Private bruttoinvesteringer	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
17 Betalingsbalancens løbende poster	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Befolkning, middeltal	55.798	55.917	56.024	56.082	56.106	56.185	56.394	56.609	56.795	56.912
BNP pr. indbygger (kr.)	121.385	124.202	126.378	137.406	140.704	153.647	160.306	163.056	165.542	172.671
Disponibel BNI pr. indbygger (kr.)	169.757	174.831	178.642	190.703	195.039	208.859	216.196	220.156	225.359	231.794
BNP, 1979-priser (mio. kr.)	2.615	2.655	2.694	2.904	2.943	3.152	3.192	3.161	3.149	3.223
BNP-indeks (1979=100), faste priser	118,2	120,0	121,7	131,2	133,0	142,4	144,2	142,9	142,3	145,7
Vækst i BNP, faste priser, i pct.	3,7	1,5	1,4	7,8	1,4	7,1	1,3	-1,0	-0,4	2,3
Vækst i disponibel BNI, faste priser, i pct.	3,5	2,2	1,9	5,8	1,3	5,0	0,5	-0,8	0,4	0,9
Deflator (1981=100)	202	204	205	207	209	214	221	228	233	238

## Kapitel 2 Metode og kilder

Denne publikation indeholder nationalregnskabstal for perioden 1995-2004. Tallene for 2003 og 2004 er stadige foreløbige. Der må påregnes revision af tallene i forbindelse med foreløbige tal for Nationalregnskabet for 2005, der ventes offentliggjort efteråret 2006.

Nationalregnskabet udarbejdes på baggrund af al foreliggende økonomisk primærstatistik. Det belyser alle aspekter af samfundsøkonomien, der samtidig udgør en helhed. Et nationalregnskab kan opstilles på forskellige måder alt afhængig af hvilken side af økonomien der danner udgangspunkt for beregningerne:

- indkomstbaseret og anvendelsesorienteret,
- produktionsbaseret, eller
- anvendelsesorienteret

*Et indkomstbaseret nationalregnskab* Grønlands Statistik udarbejder på nuværende tidspunkt alene et indkomstbaseret nationalregnskab. Dette blev muligt efter 1975, hvor indkomstkatten blev indført i Grønland. Fra 1979-1984 blev nationalregnskabet beregnet af Danmarks Statistik. Fra 1985 er udarbejdelsen af nationalregnskabet overdraget til Grønland.

*Produktionsbaseret nationalregnskab på vej...* Grønlands Statistik forventer samtidig at det indkomstbaserede nationalregnskab udarbejdes for sidste gang i 2006. Der er igangsat et arbejde, så Nationalregnskabet fra 2007 kan udarbejdes som et produktionsbaseret nationalregnskab. Omlægningen vil betyde, at det er muligt at offentliggøre bedre og hurtigere skøn over udviklingen af BNP. Det produktionsbaserede nationalregnskab vil desuden indeholde flere detaljer, fx om erhverv, vil indgå og efterfølgende kunne analyseres. Der vil samtidig blive opstillet en samlet betalingsbalance for Grønland. Første offentliggørelse forventes at ske ved udgangen af 2007 og vil indeholde data for perioden 2000-2006.

### Begreber i nationalregnskabet

I nationalregnskabet anvendes flere centrale begreber. Disse er beskrevet nedenfor.

*Bruttofaktorindkomsten (BFI)* **Bruttofaktorindkomsten (BFI)** er lig med summen af aflønning af ansatte og bruttooverskud af produktionen. Aflønning af ansatte dækker alle offentlige og private lønninger af enhver art inklusive bidrag til pensionsordninger og sociale ordninger. Også værdien af frynsegoder, fx fri bil, medregnes.

Alle lønninger, der udbetales i Grønland, medregnes uanset modtagerens nationalitet. Bruttooverskud af produktionen (inklusive blandet indkomst) kan ses som aflønning af den investerede kapital i private og offentligt ejede virksomheder samt til aflønning af selvstændiges arbejde i egen virksomhed. Bruttooverskuddet for private virksomheder er beregnet på grundlag af de kommunale oplysninger om skatteprovenu (blanket S31), mens bruttooverskuddet for offentligt ejede virksomheder er beregnet ud fra selskabernes årsregnskaber. I beregningen af bruttooverskuddet indgår desuden en beregnet værdi for benyttelsen af boliger. Benyttelsen beregnes på baggrund af bestanden af boliger i byer og bygder.

*Bruttonationalproduktet (BNP)* **Bruttonationalproduktet (BNP)** i markedspriser er et udtryk for den samlede værditilvækst i forbindelse med produktion af varer og tjenesteydelser i Grønland i løbet af et år. BNP svarer til BFI, tillagt produktions- og importafgifter, fratrukket subsidier (tilskud). Produktions- og importafgifter samt subsidier beregnes på baggrund af data, der indgår i statistikken for *offentlige finanser*. Disse data er hovedsagligt baseret på regnskabsoplysninger for hjemmestyret og kommunerne.

<i>Bruttonationalindkomsten (BNI)</i>	<b>Bruttonationalindkomsten (BNI)</b> korrigerer BNP for de indkomster, der skabes i Grønland, men tilfalder udlandet samt for indkomster der tilfalder Grønland, men er skabt i udlandet. Det drejer sig om lønindkomst samt betaling af renter. Da der endnu ikke er opstillet en officiel betalingsbalance for Grønland, anvendes der i stedet et skøn for transaktioner til og fra udlandet. For 2001 og 2002 er skønnet baseret på analysen <i>Pengestrømme mellem Grønland og Danmark</i> , udarbejdet af Selvstyrekommissionen. De betydeligste overførsler foregår mellem Grønland og Danmark. I skønnet er der ikke medregnet overførsler mellem Grønland og andre lande, da det antages, at der er tale om begrænsede transaktioner i forhold til overførslerne mellem Grønland og Danmark.
<i>Den disponible bruttonationalindkomst (BNI)</i>	<b>Den disponible bruttonationalindkomst (disponibel BNI)</b> viser, hvad der er til rådighed til forbrug og opsparing i Grønland. Den disponible BNI beregnes ved at statens udgifter tillægges BNI. I statens udgifter indgår også det årlige bloktilskud fra Danmark til Grønlands Hjemmestyre. Statens udgifter beregnes i statistikken for <i>offentlige finanser</i> .
<i>Forbrug i offentlig forvaltning og service</i>	<b>Forbruget i offentlig forvaltning og service</b> dækker over udgifter til aflønning af ansatte, herunder køb af varer og tjenester, inden for områder som offentlig administration samt udgifter i forbindelse med pasning og pleje af børn og ældre. Indkomstoverførsler, fx pensioner og dagpenge, indgår ikke.
<i>Det private forbrug</i>	Der findes historisk set kun sporadiske oplysninger om størrelsen af <b>det private forbrug</b> . For 1985 er tallet beregnet af Danmarks Statistik ( <i>Statistiske efterretninger 1988:2</i> ), mens tallet for 1992 stammer fra publikationerne <i>"En sammenligning af priser i Grønland og Danmark"</i> ( <i>Nationalregnskab 1994:1</i> ) og <i>"Prissammenligning mellem Grønland og Danmark 1994, metode og eksempler"</i> ( <i>Nationalregnskab 1994:2</i> ), der blev offentliggjort i 1994.
<i>Den kollektive bruttoopsparing</i>	<b>Den kollektive bruttoopsparing</b> er forskellen mellem det offentlige driftsindtægter og driftsudgifter, der beregnes i statistikken for <i>offentlige finanser</i> . Det har kun været muligt, at beregne den private bruttoopsparing for 1992, hvor den er beregnet som den private andel af den disponible BNI, fratrukket det private konsum.
<i>Offentlige bruttoinvesteringer</i>	<b>De offentlige bruttoinvesteringer</b> hentes ligeledes fra statistikken for <i>offentlige finanser</i> . Der foretages ikke for øjeblikket opgørelse af de private bruttoinvesteringer. Dette vil blive indarbejdet i det fremtidige produktionsbaserede nationalregnskab.
<i>Betalingsbalancens løbende poster</i>	Overskuddet på <b>betalingsbalancens løbende poster</b> beregnes som den offentlige samt den private bruttoopsparing, fratrukket bruttoinvesteringerne. I det omfang investeringerne er større end opsparingen, må der lånes penge i udlandet for at finansiere investeringerne. Der foreligger ikke for øjeblikket oplysninger om den private bruttoopsparing. Derfor kan der ikke foretages en opgørelse af saldoen på betalingsbalancens løbende poster.
<i>Deflator</i>	En <b>deflator</b> bruges til at korrigere periodens eller årets løbende priser for prisudviklingen. Hvis der fra et år til et andet forekommer en stor stigning i fx BNP kunne det umiddelbart tyde på en generel positiv økonomisk vækst i samfundet. Det er nødvendigt at rense udviklingen for inflation, da væksten i BNP kan skyldes øgede priser på varer og tjenesteydelser i hele samfundet. I perioder med høj inflation skal BNP stige mindst lige så meget som inflationstakten for at undgå negativ økonomisk vækst.
	Den anvendte deflator er beregnet på baggrund af Grønlands Statistiks forbrugerprisindeks. Deflatoren er beregnet ved at tage det aritmetiske gennemsnit (middeltallet) af forbrugerprisindekstallet i tre perioder. Deflatoren for 2004 er således beregnet på baggrund af forbrugerprisudviklingen pr. 1. januar 2004, 1. juli 2004 og 1. januar 2005.



*Udvis  
forsigtighed* Beregningen af BNP i faste priser er baseret på forbrugerprisindekset som deflator, og må derfor anses som en meget summarisk måde at deflatere BNP. Teoretisk set burde de enkelte dele af BNP deflateres med et prisindeks, der afspejler prisudviklingen på en eller flere varer, fx rejer.

*Yderligere  
information* Detaljerede elektroniske oplysninger om Grønlands Nationalregnskab offentliggøres i Statistikbanken på Grønlands Statistiks hjemmeside [www.statgreen.gl](http://www.statgreen.gl).

Yderligere oplysninger vedrørende fx ledighed samt andre centrale økonomiske indikatorer er beskrevet i publikationen, *Udviklingen i en række centrale økonomiske indikatorer 1. halvår 2005 (Konjunktur 2005:2)*.

---

Signatur forklaring:

- ... Oplysninger foreligger ikke
- .. Oplysninger for usikre til at angives eller diskretionshensyn
- . Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
- 0 Mindre end halvdelen af den anvendte enhed
- Nul
- \* Foreløbigt eller anslået tal

Eventuel henvendelse

Carsten Petersen  
cape@gh.gl

Nationalregnskab 2004

28. november 2005

---

Grønlands Statistik  
Postboks 1025 · 3900 Nuuk  
Tlf.: 34 50 00 · Fax: 32 29 54  
www.statgreen.gl · e-mail: stat@gh.gl

